

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v právnej veci žalobcu: **por. R. J., zastúpeného JUDr. J. H., advokátom**, proti žalovanému: **Generálny riaditeľ Železničnej polície, Generálne riaditeľstvo**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. GRŽP-3/2008-PK zo dňa 17. marca 2008, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/87/2008-76 zo dňa 10. marca 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/87/2008-76 zo dňa 10. marca 2010 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného GRŽP-3/2008-PK zo dňa 17. marca 2008, ktorým bol zamietnutý jeho rozklad a potvrdený personálny rozkaz riaditeľa Oblastnej správy Železničnej polície T. č. 8 zo dňa 9. januára 2008 o prepustení žalobcu zo služobného pomeru príslušníka

Železničnej polície podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 73/1998 Z.z.) z dôvodu, že žalobca dňa 24. novembra 2007 v čase cca o 00.10 hod. mimo výkonu štátnej služby, po predchádzajúcom požití alkoholu, spôsobil dopravnú nehodu, keď pri cúvaní na Hlavnej ulici v obci M. narazil do za ním stojaceho služobného motorového vozidla Policajného zboru. Na mieste dopravnej nehody bola o 00.47 hod. dychovou skúškou u žalobcu zistená hodnota 0,68 mg/l (cca 1,42 promile) alkoholu v dychu a následnou dychovou skúškou o 01.17 hod. mu bolo nameraných 0,60 mg/l (cca 1,25 promile) alkoholu v dychu.

Krajský súd konštatoval, že v článku 4 zbierky nariadení Generálneho riaditeľa Železničnej polície čiastka 17 ročník 2005 je priamo upravený postup nadriadených pri uplatňovaní disciplinárnej a personálnej právomoci vo vzťahu k policajtom, pričom z neho vyplýva povinnosť nadriadeného podať návrh na prepustenie služobného pomeru ak policajt spáchal trestný čin, priestupok alebo disciplinárne previnenie pod vplyvom alkoholických nápojov. Obrana žalobcu, že podľa článku 2 citovanej zbierky nariadení sa pod porušením služobnej disciplíny zvlášť hrubým spôsobom rozumie iba požitie alkoholických nápojov pred nástupom do výkonu služby alebo počas výkonu služby a počas zaradenia do služobnej pohotovosti, je podľa krajského súdu nenáležitá, nakoľko relevantné ustanovenia definovali požitie alkoholických nápojov pri spáchaní priestupku za tak závažné porušenie služobnej prísahy, za ktoré bola nadriadenému stanovená povinnosť dať návrh na prepustenie zo služobného pomeru takéhoto policajta. Správne orgány oboch stupňov postupovali v súlade so zákonom a svoje rozhodnutie náležite odôvodnili.

Včas podaným odvolaním sa žalobca domáhal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

Uviedol, že Zbierka nariadení Generálneho riaditeľa ŽP čiastka 17 ročník 2005 bola zrušená. Napriek tomu, že táto skutočnosť bezprostredne so skutkovým stavom nesúvisí, osvedčuje však to, že najmä článok 4 sa svojím obsahom dostal do rozporu so zákonom č. 73/1998 Z. z., ktorý doznel 24 zmien od svojho pôvodného znenia. Doktrína, že policajt je v službe 24 hodín je už podľa žalobcu prekonaná. Je možné nájsť prípady, keď ten, kto porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom, nebol prepustený zo služobného pomeru. Policajt nemôže byť diskriminovaný v tom, že nemá právo na určité porušenie zákona a povinností občana. Žalobca poukázal na ustanovenie § 192 ods. 1 písm. f) zákona č. 73/1998 Z. z., podľa ktorého možno policajta prepustiť, ak bol právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin alebo pre trestný čin na nepodmienečný trest odňatia slobody. Zákonodarca teda nižšiu „trestnú formu konania“ do zákona nedal. Z kontextu zákona je zrejmé, že nie za akékoľvek porušenie služobnej prísahy alebo služobných povinností možno policajta prepustiť. Priestupok, ktorý spáchal žalobca, nie je trestným činom a nemal taký závažný charakter, aby mu zaň hrozil nepodmienečný trest odňatia slobody. Teda nemal takú materiálnu váhu, že by sa dalo uvažovať o prepustení. Ak rozšíril generálny riaditeľ ŽP možný postih o priestupok spáchaný pod vplyvom alkoholu, tak návrh možno podať iba vtedy, keď takýto priestupok má vážnejší charakter blížiaci sa trestnému činu alebo činu, za ktorý by páchatel mohol byť nepodmienečne odsúdený.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol, že krajský súd sa v rozsudku vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami, ktoré žalobca uviedol v žalobe. Odvolanie žalobcu považuje žalovaný za nedôvodné a v ňom uvedené námietky za účelové, ktoré nemajú žiadnu súvislosť s konaním žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., bez

nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

V správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, t.j. orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Predmetom tohto súdneho konania je preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného o prepustení žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Železničnej polície podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z., podľa ktorého policajt sa prepustí zo služobného pomeru, ak porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Ako zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy bolo žalovaným posúdené konanie žalobcu, keď dňa 24.11.2007 v čase cca o 00.10 hod. mimo výkonu štátnej služby spôsobil dopravnú nehodu, keď pri cúvaní na Hlavnej ulici v obci M.. narazil do za ním stojaceho služobného motorového vozidla Policajného zboru, pričom dychovou skúškou bola u žalobcu zistená hodnota 0,68 mg/l (cca 1,42 promile) alkoholu v dychu.

Odvolacou námietkou žalobcu bolo, že nie za akékoľvek porušenie služobnej prísahy alebo služobných povinností možno policajta prepustiť, pričom priestupok, ktorý spáchal žalobca, nie je trestným činom a nemal taký závažný charakter, aby mu zaň hrozil nepodmienečný trest odňatia slobody.

Služobný pomer žalobcu bol založený a riadi sa podľa zákona č. 73/1998 Z. z., pričom podľa § 16 ods. 1 služobný pomer vzniká dňom určeným v rozhodnutí nadriadeného o prijatí občana do služobného pomeru, ak nastúpi štátnu službu v tento deň a zloží služobnú prísahu. Predpokladom vzniku služobného pomeru policajta je teda okrem iného aj zloženie služobnej prísahy. Z obsahu služobnej prísahy policajta zakotvenej v ustanovení § 17 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. vyplýva, že policajt má byť čestným, statočným a disciplinovaným, ktorý svoje sily a schopnosti vynaloží na ochranu práv občanov, ich bezpečnosť a verejný poriadok, a to aj s nasadením vlastného života, riadi sa ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Podľa § 47 zákona č. 73/1998 Z. z. služobná disciplína policajtov spočíva v dôslednom plnení povinností ustanovených ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, služobnou prísahou, rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených.

Policajt je povinný plniť svedomite úlohy, ktoré sú mu uložené ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj úlohy uložené rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených, ak bol s nimi riadne oboznámený, v štátnej službe i mimo štátnej služby zdržať sa konania, ktoré by mohlo narušiť vážnosť Policajného zboru alebo ohroziť dôveru v tento zbor, dodržiavať služobnú disciplínu (§ 48 ods. 3 písm. a/, g/ a h/ zákona).

Na základe citovaných ustanovení zákona č. 73/1998 Z. z. najvyšší súd nepovažuje odvolacie námietky žalobcu za dôvodné. Podľa názoru najvyššieho súdu žalovaný v preskúmanom rozhodnutí nevybočil z medzí zákona, keď v konaní žalobcu videl tak závažné a hrubé porušenie služobnej prísahy, ktoré odôvodňuje prepustenie žalobcu zo služobného pomeru podľa ustanovenia § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. Vedením motorového vozidla pod vplyvom alkoholu sa podľa názoru odvolacieho súdu žalobca dopustil závažného protiprávneho konania. Za uvedené konanie by bol postihnutý každý bežný občan tohto štátu.

Tým skôr je nevyhnutne potrebné, aby samotní príslušníci ozbrojeného zboru, ktorí sú akousi „predĺženou rukou štátu“ a ich úlohou je dohliadať nad dodržiavaním právnych predpisov platných v Slovenskej republike ako aj postihovať ich porušenie, dôsledne dodržiavali tieto právne predpisy. Alkohol za volantom je pritom z hľadiska možných hroziacich následkov takým všeobecne nebezpečným javom, ktorý nemožno v žiadnom prípade tolerovať, tobôž nie u policajta. Verejnosť oprávnene očakáva, že príslušníci silových zložiek štátu budú sami rešpektovať zákony, ktorých dodržiavanie kontrolujú, a preto možno konanie žalobcu kvalifikovať ako spôsobilé narušiť vážnosť policajného zboru a dôveru v neho. Konanie žalobcu, keď viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu bez ohľadu na to, či bol mimo služby, možno oprávnene hodnotiť ako zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy a táto skutočnosť je spôsobilá spôsobiť ujmu policajnému zboru, a preto ponechanie žalobcu v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Rovnaký právny názor najvyšší súd vyslovil aj v rozsudku zo dňa 26. novembra 2002 sp. zn. 4 SŽ 118/02 (publikovaný v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. R 36/2004), v ktorom najvyšší súd uviedol, že služobná prísaha nie je prázdnu proklamáciou určenou k obradným efektom ceremoniálu slávnostného prijatia občana do policajného zboru, ale skutočným potvrdením záväzku. Zložením sľubu sa občan stáva príslušníkom policajného zboru, kategórie osôb, ktorých konanie, ktoré je v rozpore s právnymi predpismi, bude pre služobné pomery posudzované cez prizmu tohto sľubu. Takýto výnimočne zodpovedný prístup policajta k rešpektovaniu predpisov vyplýva z jeho účasti na plnení funkcií štátu. Funkciu štátu plní policajt za odmenu a s tým súvisiace nadštandardné sociálne, dôchodkové, zdravotné zabezpečenie. Prirodzeným je očakávanie, že policajti pri svojom postavení budú príkladne rešpektovať zákony štátu nielen v rámci služby, ale aj mimo nej, ako sa k tomu zaviazali.

Odvolačnú námietku žalobcu, že priestupok, ktorý spáchal, nie je trestným činom, pričom poukazujúc na ustanovenie § 192 ods. 1 písm. f) zákona č. 73/1998 Z. z. (podľa ktorého možno policajta prepustiť, ak bol právoplatne

odsúdený pre úmyselný trestný čin alebo pre trestný čin na nepodmienečný trest odňatia slobody) žalobca vyslovil záver, že zákonodarca nižšiu „trestnú formu konania“ pri ustanovení dôvodov prepustenia zo štátnej služby do zákona nedal, najvyšší súd považuje za irelevantnú. Dôvod prepustenia zo štátnej služby ustanovený v § 192 ods. 1 písm. f) zákona č. 73/1998 Z. z. (odsúdenie pre úmyselný trestný čin alebo pre trestný čin na nepodmienečný trest odňatia slobody) je len jedným z dôvodov vymenovaných v § 192 zákona č. 73/1998 Z. z., pričom žalobca bol prepustený na základe iného dôvodu, ustanoveného v § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. Policajt teda nemusí byť prepustený zo štátnej služby len z dôvodu spáchania trestného činu, ale aj pre iné konanie uvedené v citovanom ustanovení, pričom toto konanie nemusí svojou intenzitou bezpodmienečne naplniť znaky konania, ktoré je trestným činom. Takýto názor prezentovaný žalobcom v odvolaní nemá žiadnu oporu v ustanoveniach zákona č. 73/1998 Z. z.

Po oboznámení sa s administratívnym spisom žalovaného najvyšší súd dospel k záveru, že žalovaný sa v napadnutom rozhodnutí adekvátne zaoberal námietkami žalobcu a vysporiadal sa s nimi zákonným spôsobom.

Žalovaný odvolávajúc sa na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR správne konštatoval, že porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti nie je možné stotožňovať s trestnou, resp. s priestupkovou zodpovednosťou policajta, a že zákonné predpoklady prepustenia musia byť splnené v čase rozhodovania o ňom, pričom nie sú závislé od výsledku prípadného trestného alebo priestupkového konania.

Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napríklad 5 Sž 92/97, 4 Sž 18512000, 6 Sž 13/2001, Sž-o-NS 23/2003, Sž-o-NS 53/2003, 4 Sž 143/2002, 7 Sž 107/2001, 7 Sž 86/2002, 2 Sžo 156/2008, 2 Sž-o-KS 48/2005) ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad III. ÚS 366/06, III. ÚS 263/06, III. ÚS 345/05) vyplýva, že v konaní o prepustenie policajta zo služobného

pomeru nie je služobný orgán viazaný ustanoveniami Trestného poriadku a navyše v tomto konaní ani neplatí zásada prezumpcie neviny. Účelom konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o prepustení žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru nie je otázka jeho viny alebo neviny, ale len otázka, či sú splnené zákonné predpoklady na prepustenie policajta zo služobného pomeru podľa zákona č. 73/1998 Z.z. Preto nemožno vo veci žalobcu v súdnom preskúmaní konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku skúmať otázku prezumpcie neviny, trestnosť činu v rozsahu, ktorý je v konaní pred trestným súdom, prípadne naplnenie znakov skutkovej podstaty priestupku podľa zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Súd teda v personálnych veciach príslušníkov Policajného zboru nie je viazaný rozhodnutím príslušného orgánu o tom, či bol spáchaný trestný čin alebo priestupok. Sankciu za porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti nie je možné stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou a sankciou. Zákonné predpoklady prepustenia musia byť splnené v čase rozhodovania o prepustení a nie sú závislé od výsledku prípadného trestného konania, keďže porušenie služobnej prísahy, resp. služobnej povinnosti nemusí nutne dosahovať intenzitu trestného činu.

Najvyšší súd poukazuje aj na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 263/06, v ktorom síce došlo k odmietnutiu sťažnosti ako oneskorene podanej, ale ústavný súd zároveň konštatoval aj zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a poukázal na to, že skutočnosti týkajúce sa postupu a rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní v trestnej veci sťažovateľa (mutatis mutandis v priestupkovej veci) nemôžu byť základom pre vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľa rozhodnutiami ministra vnútra v konaní vo veciach služobného pomeru príslušníka Policajného zboru podľa zákona č. 73/1998 Z.z. pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti. Medzi sťažovateľom napádanými rozhodnutia ministra vnútra a ním označených základných práv na rešpektovanie prezumpcie neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy teda v danom prípade nie je daná priama príčinná súvislosť.

Najvyšší súd dospel k právnomu záveru totožnému so záverom krajského súdu, že preskúmaným rozhodnutím žalovaný nevybočil z medzí zákona a postupom správneho orgánu teda nedošlo k porušeniu zákona a zákonom chránených záujmov žalobcu. Vedenie motorového vozidla pod vplyvom alkoholu, aj keď mimo výkonu služby, je absolútne neprijateľné a takéto konanie možno oprávnene hodnotiť ako zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy, čím boli naplnené podmienky prepustenia žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Železničnej polície podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z.

Preskúmané rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade so zákonom a v tejto súvislosti nemá preto právny význam námietka žalobcu, že rozhodnutie vychádza z personálneho rozkazu ministra vnútra, ktorý nie je všeobecne záväznou právnou normou.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd SR ako súd odvolací napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. v spojení s ustanovením § 246c O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. za použitia ustanovenia § 246c ods. 1 O.s.p. Neúspešnému žalobcovi náhrada trov neprináleží a žalovanému nevznikol zákonný nárok na ich náhradu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 18. mája 2011

JUDr. Elena Kováčová
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Nikoleta Adamovičová